

?? Sa?I??? ve Güvenli?i Uygulamalar? Performans De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?? Sa?I??? ve Güvenli?i Uygulamalar? Performans De?erlendirme Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23811>

Özet

?? Sa?I??? ve Güvenli?i Uygulamalar? Performans De?erlendirme Ölçe?i (?SGUPDÖ), Üngüren ve Koç (2015) taraf?ndan geli?tirilmis bir ölçektir. Bu ölçek, kurumsal düzeyde uygulanan **?? Sa?I??? ve Güvenli?i** (?SG) uygulamalar?nın etkinlik düzeyini ve performans?n? sistematik olarak ölçmek amacıyla tasarlanmı?tır. Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, uygulamalar?n organizasyonel ba?ar?ya katk?s?n? de?erlendirmek için gerekli olan **performans de?erlendirme** mekanizmalar?na bilimsel bir temel sa?lamaktadır.

Ölçek geli?tirme sürecinde, geçerlik ve güvenilirlik analizleri yap?larak arac?n psikometrik özelliklerinin yeterlili?i ara?tırılmı?tır. Bu çal??ma, ?SG alan?nda çal??an profesyonellere ve ara?tırmacılara, kurumsal ?SG yönetim sistemlerinin ne kadar ba?arılı? çal??t??n? tespit etmede standart bir araç sunmay? hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

?? Sa?I??? ve Güvenli?i, Performans De?erlendirme, Örgütsel Performans, Ölçek Geli?tirme, Güvenlik Yönetimi, Risk Yönetimi.

Yazarlar

Engin Üngüren, Tuba Sar?gül Koç.

Amaç

?? Sa?I??? ve Güvenli?i Uygulamalar? Performans De?erlendirme Ölçe?i'nin temel amacı, işletmelerin **?? Sa?I??? ve Güvenli?i** (?SG) mevzuat?na uygunluk ve uygulama düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Ölçek, sadece yasal zorunluluklar? yerine getirmenin ötesinde, ?SG kültürünün ve yönetim sistemlerinin organizasyonel performansa ne ölçüde entegre oldu?unu ölçmeyi amaçlar.

Bu araç sayesinde, kurumlar zayıf noktalar?nı tespit edebilir, iyile?tirme alanlar?nı belirleyebilir ve ?SG uygulamalar?na yönelik yatırım ve çabalar?nı geri dönüşü (ROI) ölçebilirler. Ölçek, özellikle Türkiye'deki işletmelerin kendine özgü ko?ullar? dikkate alınarak geli?tirilmis tir.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, ?? Sa?I??? ve Güvenli?i uygulamalar?nın örgütsel performans?nı ölçen çok boyutlu bir yapıya hedeflemektedir. Bu yapı genellikle a?a?daki temel boyutlar? içermektedir (ancak bunlarla sınırlı de?ildir):

Yönetimin Taahhüdü ve Kat?l?m?: Üst yönetimin ?SG politikalar?na olan ba?l?l??? ve liderli?i.

Risk De?erlendirme ve Önleyici Faaliyetler: Potansiyel tehlikelerin belirlenmesi ve risklerin yönetimi süreçlerinin etkinli?i.

E?itim ve ?leti?im: Çal??anlar?n ?SG konusunda bilgilendirilme ve e?itilme düzeyleri.

Acil Durum Yönetimi: Kaza ve acil durumlara haz?rl?k ve müdahale kapasitesi.

Ölçek, bu boyutlar üzerinden toplanan verilerle i?letmelerin ?SG performans?n?n kapsaml? bir profilini ç?karmay? sa?lamaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas? kapsam?nda, psikometrik **geçerlik** çal??malar? yapılm??tır. Geçerlik, arac?n gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yapıy? ölçüp ölçmedi?ini gösteren kritik bir özelliktir. Üngüren ve Koç (2015) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in yapı geçerli?ini sa?lamak amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??tır.

Genellikle bu tür ölçek geli?tirme çal??malar?nda içerik geçerli?i (uzman görü?leri ile madde havuzunun olu?turulmas?) ve yapı geçerli?i (faktör yükleri ve model uyum indeksleri) incelenir. Ölçe?in maddelerinin, **?? Sa?l??? ve Güvenli?i** performans?n? temsil eden teorik yapılarla tutarl? oldu?u analizlerle desteklenmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizi, arac?n ölçümlerinin tutarl? ve kararlı olup olmad???n? incelemek için gerçekleştirilmi?tir. Akademik çal??mada (Üngüren ve Koç, 2015), iç tutarl?lık katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri hesaplanm??tır.

Tipik olarak, ?SG Uygulamalar? Performans De?erlendirme Ölçe?i gibi çok boyutlu araçlarda kabul edilebilir bir iç tutarl?lık düzeyinin (genellikle 0.70 ve üzeri) elde edildi?i varsay?lıdır. Bu yüksek güvenilirlik de?eri, ölçe?in farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verebilece?ini ve ölçüm hatalar?n?n düşük oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yapısal temelini belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** kullan?lm??tır. Bu analiz, ba?langıçta olu?turulan geni? madde havuzunun hangi temel boyutlar altında topland???n? ortaya ç?karm??tır.

Geli?tirme çal??mas?nda, büyük ihtimalle Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) ile madde azaltma ve boyutlandırma yapılm??, ardından Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapı?n?n teorik modele uygunlu?u test edilmi?tir. Bu süreç, ölçe?in nihai, çok boyutlu yapı?n?n

belirlenmesini sa?lam??t?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Performans De?erlendirme Ölçe?i)

Format: Büyük olas?l?kla 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme format? kullan?lm??t?r (Örnek: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a).

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: ??letmelerdeki çal??anlar, yöneticiler, ?SG uzmanlar? ve denetim personeli.

Ya? Grubu: Çal??ma hayat?ndaki yeti?kinler (18+).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki farklı sektör ve büyüklükteki i?letmelerde görev yapan personel.

Test Metodolojisi: Öz bildirim veya de?erlendirme anketi yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Geli?im, ?SG Yönetim Sistemi, ??yeri Güvenli?i, Cronbach Alfa, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Engin Üngüren

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: enginunguren@akdeniz.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Akdeniz Üniversitesi (Tahmini kurumsal bilgi).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, 2015 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve ücretlendirme bilgisi için sorumlu yazar Engin Üngüren ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malarda genellikle referans gösterilerek kullan?m izni al?nabilmektedir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detaylı bilgileri içeren PDF dosyas? a?a??da belirtilmi?tir:

Orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: [is-sagligi-ve-guvenligi-uygulamalari-performans-](https://is-sagligi-ve-guvenligi-uygulamalari-performans-tr-scales.arabpsychology.com)

[degerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Üngüren, E. ve Koç, T. S. (2015). ?? Sa?I??? ve Güvenli?i Uygulamalar? Performans De?erlendirme Ölçe?i: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Sosyal Güvenlik Dergisi*, 5 (2), 124-144.

?? Sa?I??? ve Güvenli?i Uygulamalar? Performans De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?e ait maddeler, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen referans makaleye veya sorumlu yazara başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM